

Päihdeohjelman täydennys toimintaa tukevilla lomakkeilla

Työsuojelutoimikunta 25.04.2025
5219/01.00.02/2025

Valmistelija HR-päällikkö, työsuojelupäällikkö Kati Koppinen, puh. 040 824 3439

Selostus Joskus työsuorituksen alentuminen, työssä jaksamisen, vastuuttoman toiminnan, toistuvien lyhyiden sairauspoissaolojen takana saattaa olla päihdeongelma. Työterveyshuoltolain (1383/2001) mukaan työnantajalla on velvollisuus laatia kirjallinen päihdeohjelma, joka sisältää työpaikan yleiset tavoitteet ja noudatettavat käytännöt päihteiden käytön ehkäisemiseksi ja päihdeongelmaisten hoitoon ohjaamiseksi. Työturvallisuuslaissa (738/2002) mainitaan työnantajan velvollisuus huolehtia työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä, mikä sisältää myös päihdeohjelman laatimisen ja toteuttamisen.

Päihdeohjelma painottaa varhaisen työhyvinvointikeskustelun merkitystä. Varhaisella keskustelulla tarkoitetaan ensimmäistä, mahdollisimman aikaista, luottamuksellista ja turvallista puuttumista päihdehuoleen. Ohjelma koskee henkilöä, jolle on syntynyt tai mahdollisesti syntymässä päihteiden liikkakäytöstä sosiaalinen tai terveydellinen ongelma. Keskustelun tarkoituksena on havahduttaa työntekijä ongelman tunnistamiseen, tukea häntä muutoksen toteuttamisessa ja antaa vastuu hänelle itselleen. Päihdeongelmaista kannustetaan hakeutumaan itse hoitoon ja Oma Hämeen ohjeistuksessa työntekijä ohjataan työterveyshuoltoon.

Päihdeohjelmaa on täydennetty neljällä tärkeällä liitteellä, jotta ne tarjoaisivat selkeät ohjeet ja dokumentointikäytännöt päihdeongelmien käsittelyyn työyksikössä edistäen työpaikan turvallisuutta ja hyvinvointia. Ensimmäinen liite tarjoaa käytännön vinkkejä päihdeongelmien varhaiseen puheeksiottoon. Varhainen puuttuminen on kaikkien etu, ja liitteessä korostetaan tasapuolisuuden, ennakoivaltautumisen ja ratkaisujen etsimisen tärkeyttä. Puheeksiottomuistio dokumentoi keskustelun, jossa käsitellään mahdollista päihdeongelmaa. Muistioon kirjataan työnantajan havainnot, työntekijän käsitys tilanteesta sekä sovitut toimenpiteet ja seuranta-aikataulu. Kolmas liite sisältää lomakkeen, jolla dokumentoidaan epäilty päihteiden käyttö työssä. Lomakkeessa kirjataan havainnot työntekijän käytöksestä ja fyysisistä oireista, puhalluskokeen tulos sekä mahdollinen tutkimuspyyntö huumausainetestiin. Hoitoonohjaussopimus tehdään työntekijän ja työnantajan välillä, kun työntekijä sitoutuu osallistumaan työterveyshuollon kautta järjestettyyn kuntoutukseen. Sopimuksessa määritellään hoitositoumuksen ehdot ja seuranta-aikataulu.

Varsinaiseen päihdeohjelman testiin on tehty yksi täydennys. Kun Oma Häme on savuton työpaikka ja hyvinvointialueen työpaikoilla tupakointi työaikana on kielletty, niin on määritelty tupakoinnin tarkoittavan myös sähkötupakointia, nikotiinipusseja ja nuuskan käyttöä.

HR-päällikkö Kati Koppinen esittää asian työsuojelutoimikunnalle ja käydään erityisesti keskustelu ohjelman jalkauttamisesta henkilöstön tietoisuuteen.

Liitteenä päihdeohjelma ja sen liitteet (ei-julkinen aineisto, Julk § 6).

Puheenjohtajan päätösesitys

Työsuojelutoimikunta merkitsee asian tiedoksi.

Päätös

Täytäntöönpano

-

Muutoksenhaku

Ei muutoksenhakuoikeutta